
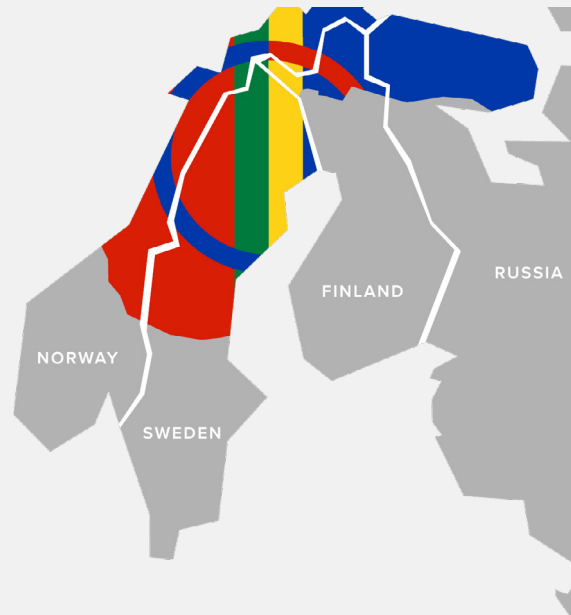

EMPOWERING SÁPMI SEMINAR

 GÄLLIVARE, 12.08.22, 09:00 - 17:00

TIMEZONE: CEST (UTC/GMT +2)

Empowering Sápmi, eller styrking av Sápmi, er et bredt tema som omfatter mange aspekter av samfunnsutviklingen vår. Det handler om levende språk, landrettigheter, sterke institusjoner, gode levekår, barn og unge som er stolte av sin bakgrunn og identitet, samarbeid på tvers av landegrensene, et levende kulturliv, forskning og utdanning tilpasset våre behov, og en ren natur - for å nevne noen. Hva skal til for å styrke Sápmi? Hva er vårt eget ansvar, og hva avhenger av andre?

09.00 **Et skråblikk på Sápmi**

Komikerduoen Ánne Márjá Guttorm Graven og Ánte Siri

09.20 **Å styrke oss selv**

Professor emeritus Asta M. Balto

Prosesser for å oppnå sannhet og forsoning er i gang i de tre av fire land. En endelig avslutning av statenes brutale assimilasjonspolitik, avhenger av mer enn symbolske oppgjør. En reell forsoning forutsetter erkjennelse av sannheten og reparasjon av konsekvensene. Bare det kan etablere forholdet mellom samene som folk og majoriteten på nye premisser.

9.50 **Hvordan kan sannhets- og forsoningsprosessene bidra til å styrke Sápmi?**

Samtale med leder Kerstin Calissendorff for Sanningskommissionen Sverige og medlem Anne Gurák for Sannhets- og forsoningskommisjonen Norge. Samtalen ledes av Anna-Marja Persson

10.30 **Pause**

Å styrke samers tilhørighet og identitet er å styrke Sápmi. En trygg og sterk samisk identitet utvikles i hjemmet, og gjennom skole- og barnehagetilbud som bygger på samisk språk og kultur. De samiske språkene er vår dyrebare arv. De er som senetråder som binder oss sammen med slektsleddene før oss. De bærer verdiene og kunnskapen som våre forfedre har bygget gjennom tusener av år.

11.00 **Hvordan lykkes med samisk språkopplæring?**

Inga-Lill Sigga Mikkelsen

11.30 **Å styrke barna våre**

Ylva Jannok Nutti

11.50 **Benstrekk**

Vi vil representere oss selv i beslutningsprosesser som angår oss, og vi vil selv definere hvilken kompetanse vi har behov for, og utvikle den kunnskapen vi trenger. Forskning om og på samiske forhold skal skje på våre premisser.

12.00 **Hvordan bidrar forskningen til å styrke Sápmi - utfordringer og muligheter**

Rune Fjellheim

12.15 **Forskningsetikk - er vi på rett vei?**

Áslat Holmberg

12.30 **Lunsj**

Sápmis styrke kan måles etter hvordan vi tar vare på hverandre, spesielt våre mest utsatte og sårbare. Felleskapet vårt skal være en trygg favn med plass til, og bruk for, alle samer som ønsker det. Noen har følt seg utestengt eller lite velkomne der de aller helst vil høre til. Samer med ulik kjønnsidentitet og seksuell legning skal også føle seg hjemme i den samiske favnen. Respekt og toleranse er nøkkelen i møte med mangfoldet.

14.00 **Å være queer i Sápmi**

Elisabeth Stubberud

Vi har, som urfolk, en spesiell tilknytning og rettigheter til landområdene vi lever i, og som vi livberger oss av. Det er en forutsetning for et styrket Sápmi at myndigheter og andre brukere anerkjenner våre rettigheter. De som bor i, og bruker, områdene, bærer rettighetene, og skal kunne legge premissene for natur- og ressursbruk, i tråd med kunnskapen de bærer. De har rett til å gi, eller holde tilbake, et informert forhåndssamtykke ved inngrep og konkurrerende naturbruk. De har også rett til utbytte fra både fornybare- og ikke-fornybare ressurser i området.

14.20 Uten rettigheter, ingen empowerment

Matti Blind Berg om Girjas
Maja Kristine Jäma om Fosen
Mikael Kuhmunen om Gállok
Áslat Holmberg om Tana

15.20 Lávvu dialog

Hva skal til for at vi skal slippe å ta våre saker til domstolene i fremtiden? Er rettsaker en god eller dårlig metode for å styrke Sápmi? Og hvordan gå fra seier i retten til praktisk endring i hverdagen?

Petra Laiti, Beaska Niillas, Per Olof Nutti
Moderator: Ása Larsson Blind

15.50 Pause

Gjennom femti år har vi samer arbeidet internasjonalt for å fremme urfolks rettigheter og friheter, i samarbeid med andre urfolk og allierte. Vi er stolte over den innsatsen vi har lagt i det internasjonale urfolkssamarbeidet, som har bidratt til å styrke Sápmi.

16.20 Hvordan kan FN og spesialrapportøren støtte og bidra til en styrking av urfolkssamfunn?

José Francisco Calí Tzay, FNs spesialrapportør for urfolks rettigheter

16.35 EU som partner for å styrke Sápmi

Elle Merete Omma, leder for Samerådets EU avdeling

16.50 Avslutning - Hvordan skaper vi sammen et sterkt Sápmi? Hva er vårt eget ansvar og hva avhenger av andre?

Christina Henriksen, Samerådets president